

Vattenbruk 2016

Aquaculture in Sweden in 2016

I korta drag

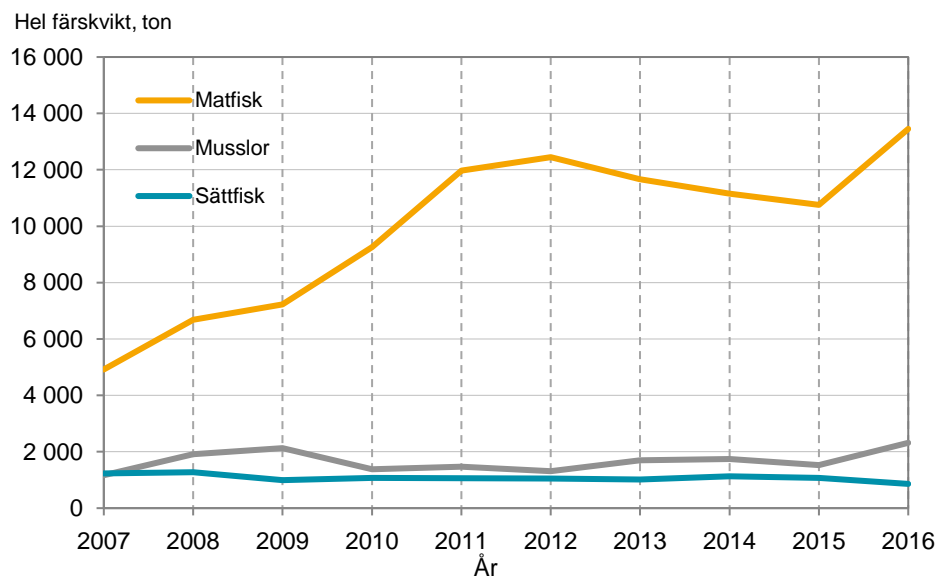
Ökad produktion av matfisk och musslor

Produktionen inom svenskt vattenbruk år 2016 skattas till 11 417 ton *matfisk* i slaktad vikt, vilket motsvarar 13 451 ton i beräknad hel färskvikt. Detta är 25 % mer än 2015, mest beroende på enskilda större odlares ökade produktion. Den slaktade fisken bestod till 86 % av regnbåge. Vidare producerades bland annat 1 760 ton röding, 117 ton ål och 2 317 ton musslor i hel färskvikt. Musselodlingen ökade genom att fler anläggningar togs i produktion.

Det sammanlagda värdet av all produktion för konsumtion har beräknats till 487 miljoner kronor. Motsvarande värde för år 2015 var 345 miljoner kronor.

Produktionen av *sättfisk* skattas till 860 ton. Det är en minskning med 20 % jämfört med 2015. Även här är regnbåge den dominerande arten. Värdet av produktion för utsättning beräknas till 68 miljoner kronor.

Figur A. Produktion inom svenskt vattenbruk 2007–2016

Håkan Tegenrot, SCB; tfn 010-479 60 83, hakan.tegenrot@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, på uppdrag av Jordbruksverket som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4196 Serie Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 24 augusti 2017.

URN:NBN:SE:SCB-2017-JO60SM1701_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Helen Stoye, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Antal odlingar	3
Produktion	5
Produktion för konsumtion	6
Produktion inom havsbruket	7
Produktion i sötvatten	7
Produktion för utsättning	8
Försäljningsvärden	9
Försäljning för konsumtion	9
Försäljning för utsättning	10
Odlingsanläggningar	11
Sysselsättning	12
Utsättning av lax- och havsöringsungar	13
Tabeller	14
Teckenförklaring	14
1. Antal laxungar utsatta i älvar och kustområden, 2012–2016, tusental	14
2. Antal havsöringsungar utsatta i älvar och kustområden, 2012–2016, tusental	15
Fakta om statistiken	16
Detta omfattar statistiken	16
Definitioner och förklaringar	16
Så görs statistiken	17
Statistikens tillförlitlighet	17
Bra att veta	17
Annan statistik	17
In English	18
Summary	18
List of tables	18
List of terms	18

Statistiken med kommentarer

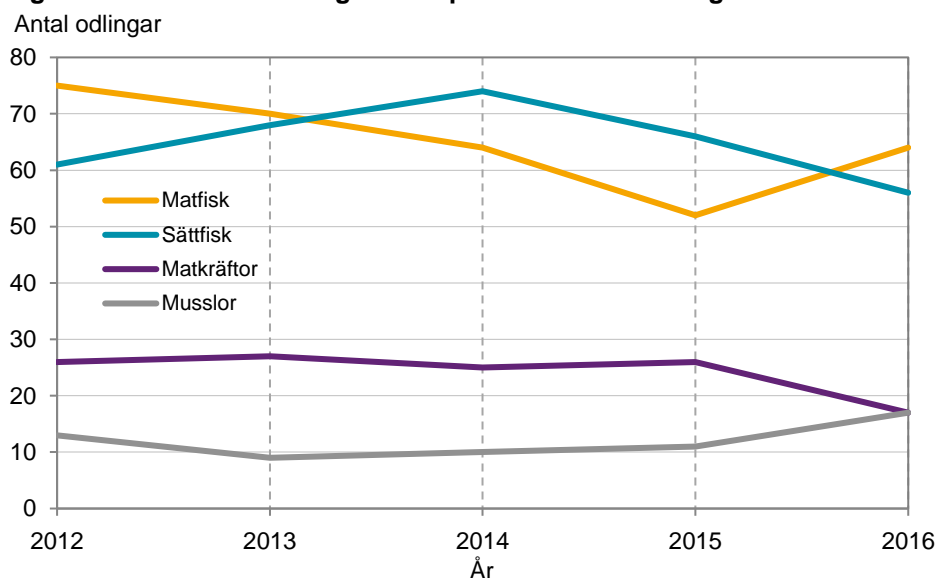
Undersökningen om vattenbruk vänder sig till samtliga odlingar som beviljats tillstånd att bedriva odling av fisk, kräftor, musslor m.m. Uppgifterna samlas in med hjälp av en webbenkät där odlaren fyller i uppgifter om bland annat produktionsinriktning, odlad art, produktionsvolym och försäljningsvärde.

Antal odlingar

Tablå 1. Antal aktiva odlingar efter produktionsinriktning per län 2016

Län	Matfisk	Sättfisk	Matkräftor	Sättkräftor	Musslor	Ostron
Stockholm	2	2	1	-	-	-
Uppsala	-	1	1	1	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-
Östergötland	2	2	2	-	-	-
Jönköping	4	4	1	1	-	-
Kronoberg	1	3	-	1	-	-
Kalmar	2	-	3	-	1	-
Gotland	-	-	1	-	-	-
Blekinge	1	2	2	-	-	-
Skåne	4	5	2	1	-	-
Halland	1	2	1	-	-	-
Västra Götaland	8	4	-	1	16	2
Värmland	5	3	3	-	-	-
Örebro	1	4	-	-	-	-
Västmanland	1	-	-	-	-	-
Dalarna	3	7	-	-	-	-
Gävleborg	3	3	-	-	-	-
Västernorrland	5	1	-	-	-	-
Jämtland	7	4	-	-	-	-
Västerbotten	6	6	-	-	-	-
Norrbotten	8	3	-	-	-	-
Hela riket	64	56	17	5	17	2

Figur B. Antal aktiva odlingar efter produktionsinriktning 2012–2016

Antalet odlingar efter odlad art för konsumtion respektive utsättning visas i tablå 2 respektive 3 nedan. Odlingar med kombinationsverksamhet kan ingå i båda tablåerna.

Tablå 2. Antal aktiva odlingar av matfisk, matkräftor och blötdjur 2007–2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regnbåge	76	73	77	80	70	68	66	59	48	55
Lax	-	1	-	-	-	-	1	2	2	1
Ål	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1
Röding	14	17	14	15	12	10	12	8	10	9
Öring	7	7	4	3	3	3	1	3	3	2
Kräftor	50	..	40	30	25	26	27	25	26	17
Musslor	14	17	17	12	14	13	9	10	12	17
Ostron	-	1	1	-	1	1	1	1	3	2

Anm: Kräftodlingar publicerades inte år 2008.

Tablå 3. Antal aktiva odlingar av sättfisk och sättkräftor 2007–2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regnbåge	56	60	52	55	55	52	49	51	43	35
Lax	6	8	5	8	6	5	5	7	5	7
Ål	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Röding	23	23	20	20	23	20	17	17	18	14
Öring	44	48	45	47	45	38	34	41	39	30
Övrig sättfisk	13	13	9	13	12	10	11	11	7	7
Kräftor	8	..	9	8	8	6	5	5	5	5

Anm: Kräftodlingar publicerades inte år 2008.

Av de inkomna enkätsvaren härrör 316 från anläggningar som under 2016 bedrev något slag av odling, hade för avsikt att göra detta i en nära framtid eller som var tillfälligt vilande. Bland odlingar som rapporterat pågående verksamhet finns även ett antal där fisk enbart hållits kvar i odling, överförs till annan odling eller förts över till produktionsåret 2017. Sådana odlingar ingår inte i någon av tablåerna.

Produktion

Genom enkäten samlades uppgifter in om produktionen av matfisk, matkräftor och blötdjur, dvs. slutprodukter avsedda för konsumtion. Även uppgifter om produktion för annat ändamål än konsumtion, så kallad sättfisk-/sättkräftverksamhet insamlades.

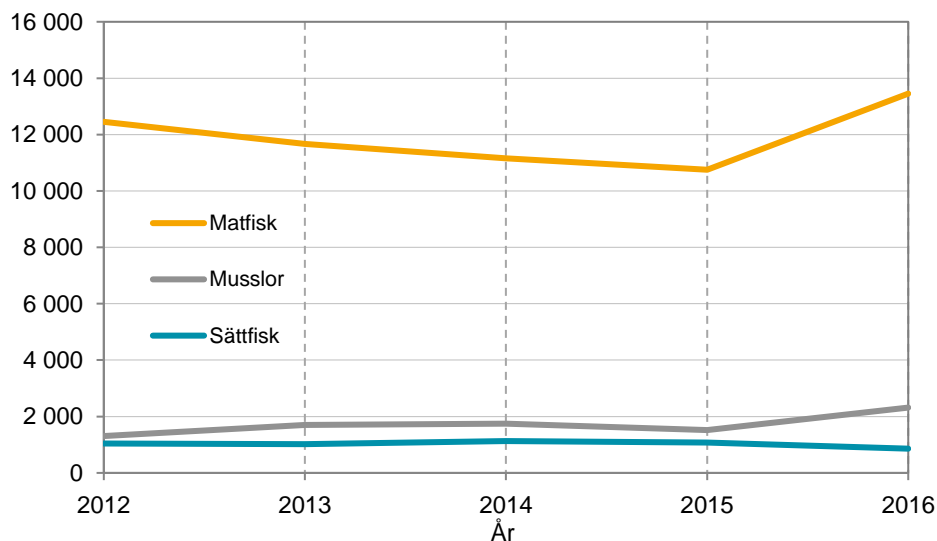
Tablå 4. Produktion efter inriktning per län 2016, hel färskvikt, ton

Län	Matfisk	Sättfisk	Matkräftor	Sättkräftor	Musslor	Ostron
Stockholm	-	-	-
Uppsala	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-
Jönköping	4	21	-	-
Kronoberg	..	37	-	..	-	-
Kalmar	-	..	-
Gotland	-	-	..	-	-	-
Blekinge	-	-	-
Skåne	149	18	-	-
Halland	-	-	-
Västra Götaland	782	197	-
Värmland	2 253	-	-	-
Örebro	..	121	-	-	-	-
Västmanland	..	-	-	-	-	-
Dalarna	..	141	-	-	-	-
Gävleborg	..	41	-	-	-	-
Västernorrland	2 048	..	-	-	-	-
Jämtland	4 725	37	-	-	-	-
Västerbotten	2 133	36	-	-	-	-
Norrbottn	304	3	-	-	-	-
Hela riket	13 451	860	1	1	2 317	..

Anm: För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Figur C. Produktion efter inriktning 2012–2016, hel färskvikt, ton

Hel färskvikt, ton

Produktion för konsumtion

Den totala produktionen av matfisk uppgick år 2016 till 11 417 ton i slaktad vikt, vilket motsvarar 13 451 ton i beräknad hel färskvikt. Det är en ökning med 2 699 ton i hel färskvikt jämfört med 2015 års matfiskproduktion. Odlingar har tillkommit samtidigt som några större producenter utökat sin produktion.

Den vanligaste arten för odling till konsumtionsfisk är regnbåge. Slakten av matfisk avsåg till 86 % regnbåge, eller 9 786 ton, vilket omräknat till hel färskvikt motsvarar 11 547 ton. Det är en ökning med 2 579 ton i hel färskvikt jämfört med föregående års regnbågsproduktion.

Rödingproduktionen 2016 uppgick till 1 491 ton i slaktad vikt, vilket motsvarar 1 760 ton i hel färskvikt. Det är 5 % högre än 2015. Produktionen av ål steg till 117 ton i hel färskvikt, en ökning med 12 procent sedan 2015.

Produktionen av övrig matfisk har ökat och uppgick 2016 till 23 ton slaktad vikt, vilket motsvarar 28 ton i hel färskvikt. I produktionen av övrig matfisk ingår, förutom lax och öring, arter som tilapia och abborre.

Produktionen av musslor kan variera kraftigt mellan olika år, bland annat beroende på periodvisa skördestopp. Musselproduktionen 2016 uppgick till 2 317 ton, jämfört med 1 525 ton år 2015.

Tablå 5. Produktion av matfisk, musslor och matkräftor 2007–2016, hel färskvikt, ton

År	Regn- båge	Röding	Ål	Övrig matfisk	Summa Matfisk	Musslor	Kräftor
2007	4 366	374	175	4	4 919	1 168	3
2008	5 789	692	172	23	6 676	1 911	..
2009	6 413	7 225	2 125	2
2010	7 859	1 307	9 260	1 382	1
2011	10 745	1 128	11 970	1 470	1
2012	10 499	1 849	93	6	12 447	1 308	1
2013	9 757	1 808	11 663	1 702	1
2014	9 436	1 644	64	8	11 152	1 746	1
2015	8 968	1 675	104	5	10 752	1 525	1
2016	11 547	1 760	117	28	13 451	2 317	1

Anm: Kräftproduktion publicerades inte år 2008.
För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Tablå 6 visar regnbågsproduktionen efter odlingsstorlek. Den största gruppens andel av den totala produktionen utgör 95 %, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med 2015.

Tablå 6. Produktion av regnbåge till konsumtion efter odlingens storlek 2016, hel färskvikt, ton

Odlingens storlek	Antal odlingar	Produktion, ton hel färskvikt
100,0 ton och däröver	15	10 974
50,0–99,9 ton	4	282
10,0–49,9 ton	11	251
0,5–9,9 ton	15	38
under 0,5 ton	10	2
Summa	55	11 547

Produktion inom havsbruket

I enkäten efterfrågas om odlingen sker i salt- eller sötvatten. Cirka 21 % av regnbågsproduktionen och hela musselskörden kom år 2016 från kustbaserade odlingar vid havet. Denna odlingsform, dvs. vattenbruk bedrivet i kust- och skärgårdsområden i havsvatten, brukar kallas "havsbruk". I tablå 7 och 8 sammanfattas matfiskproduktion m.m. från havsbruket. I tablå 9 redovisas matfiskproduktion i sötvatten.

Tablå 7. Produktion i havsbruk 2007–2016, hel färskvikt, ton

Art	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regnbåge	1 739	1 981	2 431	2 283	3 255	3 051	3 116	2 485	1 919	2 424
Röding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övrig matfisk	-	-	-	7	6	-
Musslor	1 168	1 911	2 125	1 382	1 470	1 308	1 702	1 746	1 525	2 317
Ostron	..	-	-

Anm: För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Tablå 8. Produktion av regnbåge i havsbruk efter kuststräcka 2016, hel färskvikt, ton

Kuststräcka	Antal odlingar	Produktion, ton hel färskvikt
Norra ostkusten (län 21–25)	8	2 352
Övriga kuststräckor (län 01–14)	5	72
Summa	13	2 424

Anm: Norra ostkusten: Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län. Övriga kuststräckor: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län.

Produktion i sötvatten

Cirka 79 % av regnbågsproduktionen år 2016 skedde i sötvatten. All produktion av röding, ål och övrig matfisk för konsumtion kom också från sådana odlingar.

Tablå 9. Produktion i sötvatten 2007–2016, hel färskvikt, ton

Art	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regnbåge	2 627	3 808	3 982	5 576	7 490	7 448	6 641	6 951	7 048	9 123
Röding	374	692	672	1 307	1 128	1 849	1 808	1 644	1 675	1 760
Ål	175	172	93	92	64	104	117
Övrig matfisk	4	23	8	5	28

Anm: För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Produktion för utsättning

Den totala produktionen av sättfisk år 2016 uppgick till 860 ton i hel färskvikt, vilket är 20 % mindre än år 2015. Fisk som hållits kvar i odling, eller överförs till annan odling, dvs. förts över till produktionsåret 2017, ingår inte. Detta var fallet för några större producenter 2016, vilket är den främsta orsaken till nedgången i sättfiskproduktionen.

Den vanligaste arten för odling till sättfisk är regnbåge. Sättfiskproduktionen år 2016 avsåg till 69 % regnbåge, med en skattad hel färskvikt om 591 ton.

Öring är den näst vanligaste sättfisken med 170 ton eller 20 % av sättfiskproduktionen år 2016. Därefter följer röding med 51 ton.

I gruppen "Övrig sättfisk" ingår bland annat harr, gös och karp. Eftersom antalet odlare av dessa fiskarter är litet måste produktionen redovisas sammanslaget.

Tablå 10. Produktion av sättfisk och sättkräftor efter odlad art 2007–2016, hel färskvikt, ton

År	Regnbåge	Lax	Öring	Äl	Röding	Övrig sättfisk	Summa sättfisk	Kräftor
2007	838	..	192	..	149	..	1 227	1
2008	860	..	221	..	134	..	1 276	..
2009	651	..	212	..	113	..	993	1
2010	617	38	221	2	142	57	1 077	1
2011	666	52	237	2	88	19	1 064	1
2012	657	45	246	2	81	15	1 046	1
2013	679	35	202	1	86	13	1 016	0
2014	743	52	219	2	99	15	1 130	0
2015	688	24	215	3	132	8	1 070	0
2016	591	38	170	2	51	8	860	1

Anm: Kräftproduktion publicerades inte år 2008.

För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Försäljningsvärden

För båda verksamhetsinriktningarna (produktion för konsumtion respektive utsättning) efterfrågades försäljningsvärden, exklusive moms. Uppgifter om försäljningsvärdet av produktionen lämnades av de flesta odlare, dock inte av alla. Totala produktionsvärden har därför imputerats artvis: kvantitetsuppgifter har multiplicerats med genomsnittligt försäljningsvärde per ton utifrån faktiskt redovisade uppgifter.

Försäljning för konsumtion

Det framräknade totalvärdet av produktionen för konsumtion uppgick år 2016 till 487 miljoner kronor, en ökning med 142 miljoner kronor jämfört med saluvärdet för år 2015. Med 374 miljoner kronor svarar regnbåge för 77 % av försäljningsvärdet vid produktionen av matfisk, matkräftor och blötdjur.

Tablå 11. Matfisk-, matkräft- och blötdjursproduktionens saluvärde 2007–2016, miljoner kronor, löpande priser

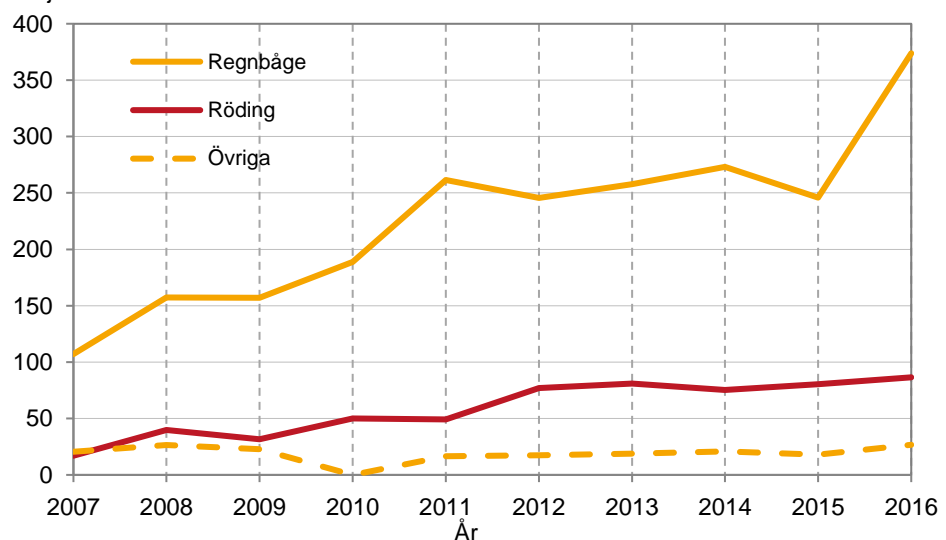
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regnbåge	107,1	157,3	157,1	188,9	261,6	245,7	257,7	273,7	246,0	373,8
Röding	17,0	39,8	31,7	50,1	49,3	77,0	80,9	75,2	80,5	86,5
Äl	14,5	13,2	11,3	..	7,5	8,0	6,9	4,5	7,7	10,9
Övrig matfisk, kräftor och blötdjur	6,0	13,2	11,5	..	9,1	9,3	11,9	16,4	10,4	15,8
Summa	144,6	223,5	211,6	253,7	327,5	340,0	357,4	369,8	344,6	487,0

Anm: Saluvärden för kräftor ingår inte år 2008.

För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Figur D. Matfisk-, matkräft- och blötdjursproduktionens saluvärde 2007–2016, löpande priser

Miljoner kronor

Anm: Saluvärden för kräftor ingår inte år 2008.

För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Försäljning för utsättning

Det framräknade försäljningsvärdet av sättfisk- och sättkräftproduktionen uppgick 2016 till 68 miljoner kronor, en minskning med 11 miljoner jämfört med år 2015. Fisk som hållits kvar i odling eller överförs till annan odling, dvs. förts över till produktionsåret 2017, ingår inte, vilket är den främsta orsaken till nedgången.

Tablå 12. Sättfisk- och sättkräftproduktionens saluvärde 2007–2016, miljoner kronor, löpande priser

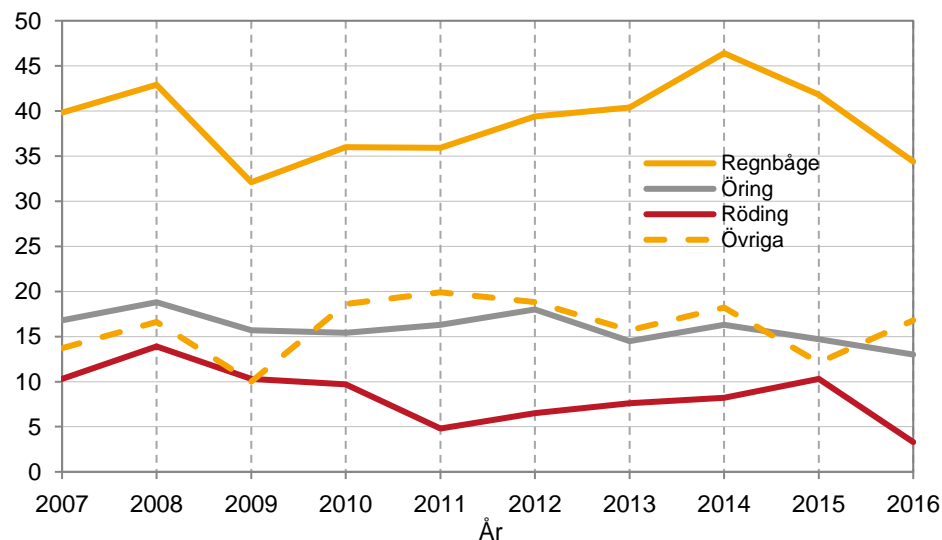
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regnbåge	39,8	42,9	32,1	36,0	35,9	39,4	40,4	46,4	41,8	34,4
Lax	4,5	6,4	1,6	2,4	3,3	3,2	1,9	5,2	0,9	3,8
Öring	16,8	18,8	15,7	15,4	16,3	18,0	14,5	16,3	14,7	13,0
Röding	10,3	13,9	10,3	9,7	4,8	6,5	7,6	8,2	10,3	3,3
Ål	4,5	6,5	5,0	8,5	9,8	9,5	10,3	9,3	7,7	10,3
Övrig sättfisk	3,7	3,7	2,7	7,1	6,2	5,7	3,1	3,5	3,3	2,2
Kräftor	1,0	..	0,8	0,6	0,6	0,4	0,4	0,2	0,2	0,3
Summa	80,6	92,2	68,1	79,7	76,9	82,7	78,2	89,1	78,9	67,5

Anm: Saluvärden för kräfter ingår inte år 2008.

För att inte röja uppgifter om enskilda odlare kan inte alla uppgifter redovisas.

Figur E. Sättfisk- och sättkräftproduktionens saluvärde 2007–2016, miljoner kronor, löpande priser

Miljoner kronor

Anm: Saluvärden för kräfter ingår inte år 2008.

Odlingsanläggningar

Den vanligaste formen för produktion av matfisk etc. är så kallad flytande odling, vilken avser odling i kassar. Denna odlingsform används både i insjöar och i kustvatten. Genomsnittstorleken per kasse i matfiskodlingar är cirka 1 400 kubikmeter. Andra anläggningsformer, som används främst vid sättfiskproduktion, är odling i dammar och i bassänger.

I tablå 13 redovisas matfiskproducenternas odlingsanläggningar för åren 2007 till 2016. Tablå 14 visar anläggningar för sättfiskproduktion under samma tidsperiod. Kombinerade mat- och sättfiskproduktionsanläggningar kan ingå i båda tabellerna beroende på odlarens redovisning i undersökningsblanketten. Uppgifter om recirkulerande system insamlas fr.o.m. år 2008. I tablå 15 visas utnyttjade odlingsband och vattenarealer inom musselodlingen. I tablå 16 redovisas dammanläggningar för de odlare som producerar kräftor för konsumtion.

Tablå 13. Kassar och andra anläggningar för odling av matfisk 2007–2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kassar										
antal	637	643	650	662	655	637	620	610	582	645
volym, 1 000 m ³	454	525	610	617	741	846	858	838	744	941
Dammar										
antal	50	53	55	78	56	61	58	38	35	31
volym, 1 000 m ³	105	123	135	130	123	116	155	95	136	132
Bassänger m.m.										
antal	278	278	146	122	132	118	135	114	112	112
volym, 1 000 m ³	3	3	1	1	2	1	3	3	3	3
Recirkulerande										
antal	..	84	11	11	13	2	2	8	8	19
volym, 1 000 m ³	..	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Anm: Uppgift om recirkulerande system insamlas fr.o.m. år 2008.

Tablå 14. Kassar och andra anläggningar för odling av sättfisk 2007–2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kassar										
antal	345	336	294	295	246	250	308	289	240	231
volym, 1 000 m ³	56	50	38	45	39	42	72	78	53	157
Dammar										
antal	305	328	330	302	300	249	187	220	206	188
volym, 1 000 m ³	2 198	2 158	2 362	2 525	2 388	2 107	1 889	1 903	1 551	1 530
Bassänger m.m.										
antal	2 070	2 035	2 069	2 134	1 999	1 796	1 586	1 784	1 628	1 440
volym, 1 000 m ³	21	21	23	25	26	22	20	20	21	19
Recirkulerande										
antal	..	115	115	115	55	55	29	94	32	28
volym, 1 000 m ³	..	1	1	1	1	1	2	2	2	8

Anm: Uppgift om recirkulerande system insamlas fr.o.m. år 2008.

Tablå 15. Odlingsband och vattenareal för musselodlingar 2007–2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Odlingsband										
1 000 m	715	1 332	1 574	750	748	795	605	590	807	750
vattenareal, 1 000 m ²	264	1 269	1 610	336	256	340	372	211	307	302

Tablå 16. Dammar för odling av matkräftor 2007–2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dammar										
antal	296	..	273	204	194	204	204	201	199	167
volym, 1 000 m ³	582	..	496	394	309	366	444	350	361	274

Anm: Uppgifter om kräftor redovisades inte år 2008.

Sysselsättning

Den totala arbetsinsatsen inom vattenbruket år 2016 beräknas till 470 000 timmar (263 000 timmar för konsumtions- och 208 000 timmar för utsättningsverksamhet). Kombinationsodlingar kan ingå i flera verksamheters uppgifter varför uppdelningen är osäker.

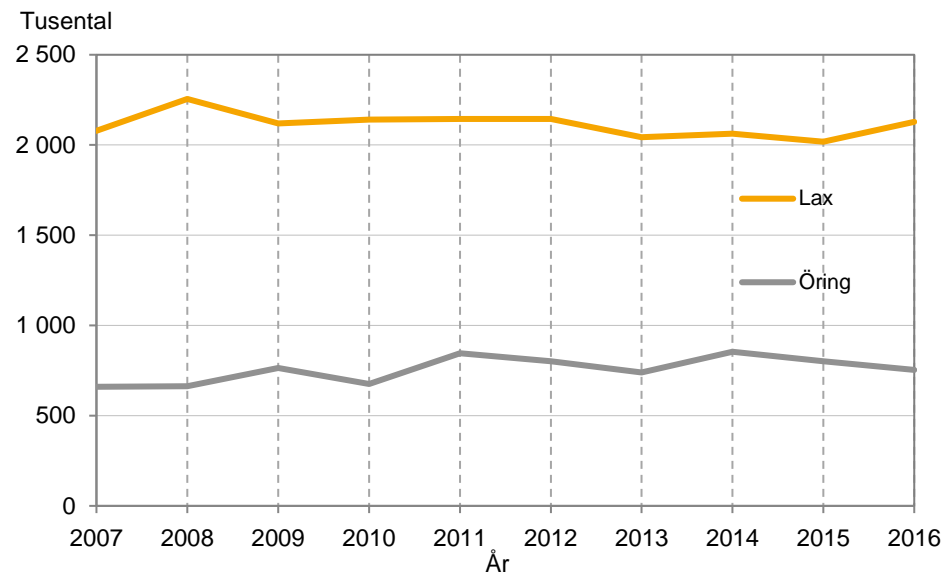
Tablå 17. Sysselsättning inom vattenbruket 2016

	Antal personer	1 000-tal timmar
Odling för konsumtion		
Män	216	233
Kvinnor	51	30
Odling för utsättning		
Män	168	189
Kvinnor	34	19
Summa	469	470

Utsättning av lax- och havsöringsungar

Genom tillmötesgående från Havs- och vattenmyndigheten (tidigare Fiskeriverket) och Sveriges lantbruksuniversitet redovisas här uppgifter om utsättningar i älvar och på kust av odlade lax- och havsöringsungar. Sådana utsättningar har huvudsakligen gjorts i syfte att kompensera för förlusterna av naturliga reproduktionsområden genom utbyggnaden av vattenkraften i älvarna. Diagrammet nedan och tabell 1 och 2 i tabelldelen har sammanställts efter genomförda enkäter till berörda odlingar.

Figur F. Utsättning av lax- och havsöringsungar 2007–2016, tusental

Anm: Utsättningar i älvar och kustområden, huvudsakligen gjorda i kompensations syfte.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift kan inte anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Antal laxungar utsatta i älvar och kustområden, 2012–2016, tusental

1. Number of fry of salmon released in rivers and coastal areas, 2012–2016, thousands

	2012	2013	2014	2015	2016
Lule älv	561	466	537	520	615
Skellefte älv	131	140	131	120	123
Ume älv	51	103	113	85	121
Ångermanälven	237	227	208	284	232
Indalsälven	347	323	327	321	321
Ljungan	-	-	-	-	-
Ljusnan	180	165	167	172	166
Dalälven	215	237	190	182	207
Stockholms ström	9	15	15	13	12
Mörrumsån	-	-	-	-	-
Övriga	41	10	10	9	6
Summa Östersjön	1 772	1 686	1 698	1 706	1 803
Vättern, Vänern, Klarälven	192	197	196	148	161
Västkusten	180	160	168	164	165
Summa	2 144	2 043	2 062	2 018	2 129

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges lantbruksuniversitet.

2. Antal havsöringsungar utsatta i älvar och kustområden, 2012–2016, tusental

2. Number of fry of sea trout released in rivers and coastal areas, 2012–2016, thousands

	2012	2013	2014	2015	2016
Lule älv	127	101	102	107	109
Skellefte älv	28	35	34	31	27
Ume älv	12	29	36	22	29
Ångermanälven	54	54	55	49	59
Indalsälven	182	101	99	94	109
Ljungan	37	40	44	10	10
Ljusnan	54	54	55	55	74
Dalälven	82	67	77	93	85
Stockholms ström	16	18	26	29	32
Mörrumsån	15	15	15	16	15
Övriga	137	136	196	147	161
<i>Summa Östersjön</i>	<i>744</i>	<i>650</i>	<i>739</i>	<i>653</i>	<i>710</i>
Vättern, Vänern, Klarälven	57	90	115	146	44
Västkusten	-	-	-	-	-
Summa	801	740	854	799	754

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges lantbruksuniversitet.

Fakta om statistiken

Vattenbruk – akvakultur – omfattar odling av alla slags djur och växter i vatten. Genom skilda odlingsaktiviteter påverkas därvid de naturliga ekosystemen eller skapas artificiella system med hög produktion av fisk, kräftdjur, blötdjur (musslor och ostron m.m.) eller alger.

I Sverige har extensiva former av fiskodling förekommit i hundratals år (t.ex. dammodlingar av karp och ruda). Under 1900-talets omfattande utbyggnad av vattenkraften har odling och utsättning av miljontals lax- och havsöringsungar tillkommit i syfte att kompensera för bortfallet av naturliga reproduktionsområden. Samtidigt har odling och utsättning i syfte att förstärka andra naturliga eller introducerade bestånd ökat i omfattning. Sedan 1980-talet har ett antal odlingar startat med intensivodling av matfisk (främst regnbåge) eller blåmusslor.

Statistiken belyser produktionen inom svenskt vattenbruk och speglar vattenbrukets företagsstruktur. Undersökningen har genomförts årligen sedan 1983.

Vattenbruksstatistiken används av en rad olika myndigheter, företag och organisationer.

Exempel på användare: Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Miljö- och energidepartementet, Naturvårdsverket, Näringsdepartementet, Vattenfall, Vattenbrukarnas riksförbund, länsstyrelser, tidningar och tidskrifter, företag inom livsmedelsbranschen och forskningsinstitutioner.

Internationell rapportering görs till Eurostat, Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) och OECD.

Vattenbruksstatistiken tillgodoser också ett stort allmäninformativt behov.

Detta omfattar statistiken

Målpopulationen utgörs av samtliga aktiva odlingar som av länsstyrelserna beviljats tillstånd att bedriva odling av fisk, kräftor, musslor m.m. (cirka 350 odlingar). Avser ej avsnittet på sid 13-15 om utsättning av lax- och havsöringsungar.

Statistiken avser år 2016. För jämförelse redovisas dessutom resultat för de närmast föregående åren.

Definitioner och förklaringar

Odlad art. Regnbåge är den vanligaste arten inom vattenbruket, som både mat- och sättfisk. Övriga betydelsefulla arter är röding, öring, lax, ål, musslor och kräftor.

Odlingens produktionsinriktning. Genom enkäten insamlas uppgifter om matfisk (fisk avsedd för konsumtion) och sättfisk (fisk avsedd för utsättning) samt kräftor och blötdjur. Odlingar med flera av dessa inriktningar förekommer.

Produktion. Produktionen anges i kilogram uppdelat på art och användning (konsumtion/utsättning).

Försäljning. Fakturerat försäljningspris exklusive moms uppdelat på art och användning (konsumtion/utsättning).

Anläggningstyp. Vanligast förekommande är kassar, bassänger, jorddammar, recirkulerande system och odling på band/nät (musslor).

Sysselsättning. Antal personer och arbetstimmar uppdelat på kön.

Så görs statistiken

Statistiken bygger på en totalundersökning av samtliga odlingar i populationen. Missiv med information om undersökningen och med inbjudan att delta sänds under vintern ut till cirka 350 odlingar. Uppgifterna inhämtas med hjälp av en webbenkät där odlaren fyller i uppgifter om inriktning, art, produktion och försäljningsvärde. Påminnelse i form av postenkät sänds ut till odlare som inte inkommit med svar. Oklara eller uteblivna uppgifter föranleder uppföljningar då kontakt tas med uppgiftslämnare.

Resultat från denna undersökning publiceras årligen.

Statistikens tillförlitlighet

Resultaten är behäftade med viss osäkerhet, beroende på främst bortfallsfel och mätfel. Sammantaget bedöms dock tillförlitligheten vara tillfredsställande.

Enkäten har besvarats för det stora flertalet av odlingarna i populationen. Genom ett omfattande påminnelsearbete och med uppgiftskomplettering per telefon, har bortfallet begränsats till 17 procent. För att kompensera för detta bortfall har imputering (ersättning av saknade värden med värden som kan antas ligga nära de sanna värdena) genomförts, med hjälp av tillgänglig information.

Tillförlitligheten i de enskilda odlingarnas produktionsuppgifter har prövats genom jämförelser med tidigare års uppgifter. I tveksamma fall har det uppgiftslämnande företaget kontaktats. Mätfelen bedöms därför vara relativt små.

Bra att veta

Undersökningen startade 1983 och har inte undergått några väsentliga förändringar i definitioner eller metoder. Jämförbarheten mellan åren är god. Sedan år 2000 inhämtas även information om sysselsättning samt om produktion och försäljning av sättfisk.

Annan statistik

Vattenbruk för år 2015 redovisades i Statistiska meddelanden JO 60 SM 1601.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en kvalitetsdeklaration på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

In 2016, Swedish aquaculture production was 11 417 metric tonnes of *fish for consumption* which, when converted to round fresh weight, is the equivalent of 13 451 tonnes. The dominating species was rainbow trout (11 547 tonnes in fresh weight), with 86 percent of the total production of fish for consumption. The production of arctic char amounted to 1 760 tonnes. The production of eel was estimated at 117 tonnes. Furthermore, there were 2 317 tonnes of cultivated blue mussels.

The total value of aquaculture production of *fish for consumption, including crayfish and mussels*, amounted to SEK 487 million, an increase of SEK 142 million compared with 2015. The dominating species was rainbow trout, with SEK 374 million.

The production of *fish for stocking* was estimated at 860 tonnes. This is a decrease of 20 percent compared with 2015. The dominating species was rainbow trout, with 591 tonnes. Salmon trout production amounted to 170 tonnes, and arctic char was estimated at 51 tonnes. The total value of aquaculture production of *fish for stocking* amounted to SEK 68 million, a decrease of SEK 11 million compared with 2015.

For compensatory purposes, 2.9 million fry of salmon and sea trout were released, mainly in rivers running into the Baltic Sea.

The number of persons employed in Swedish aquaculture was estimated at 469, and the total number of working hours was estimated at 470 000.

List of tables

1. Number of fry of salmon released in rivers and coastal areas, 2012–2016, thousands
2. Number of fry of sea trout released in rivers and coastal areas, 2012–2016, thousands

List of terms

Alger	Seaweeds
Antal	Number
Arbetstimme	Working hour
Bassäng	Raceway
Blåmusslor	Blue mussels
Blötdjur	Molluscs
Damm	Pond
Fiskslag	Species of fish
Flodkräfta	Noble crayfish
Färskvikt	Fresh weight
Försäljningsvärde	Sales value
Havsbruk	Marine culture
Havsöring	Sea trout

Inlandsvatten	Inland water
Kasse	Cage
Kräfta	Crayfish
Kuststräcka	Coastal district
Lax	Salmon
Län	County
Matfisk	Fish for consumption
Miljoner kronor	SEK million
Musslor	Mussels
Mängd	Quantity
Odling	Holding
Ostron	Oyster
Regnbåge	Rainbow trout
Recirkulerande	Recirculating
Röding	Arctic char
Signalkräfta	Signal crayfish
Saltvatten	Salt water
Skaldjur	Crustaceans
Slaktad vikt	Slaughtered weight
Summa	Total
Sysselsättning	Employment
Sättfisk	Fish for stocking
Sättkräftor	Crayfish for stocking
Sötvatten	Freshwater
Ton	Metric tonnes
Vattenbruk	Aquaculture
Ål	Eel
Öring	Salmon trout
Övriga arter	Other species